

MONITOR DISCRIMINATIE

Oost-Brabant 2021

HET JAAR 2021

CIJFERS

ANALYSE

SAMENWERKING

EEN VERHAAL

HET JAAR 2021

De Monitor Discriminatie 2021 Oost-Brabant geeft een overzicht van meldingen bij anti-discriminatievoorzieningen (ADV's) en door de politie geregistreerde discriminatie-incidenten. Daarnaast wordt aandacht besteed aan verzoeken en oordelen bij het College voor de Rechten van de Mens. Gelijktijdig met deze monitor verschijnt het landelijk rapport [Discriminatiecijfers in 2021](#).

DISCRIMINATIE

Discriminatie is het ongelijk behandelen van mensen op basis van kenmerken die er in die situatie niet toe doen, zoals hun herkomst, leeftijd of geslacht. Deze kenmerken worden discriminatiegronden genoemd. Mensen die discriminatie hebben ervaren of waargenomen kunnen dit melden bij een ADV. De ADV's in de politie-eenheid Oost-Brabant zijn RADAR, Vizier, het Meldpunt Discriminatie van de LEVgroep, het Meldpunt Discriminatie van Sociom en het Meldpunt Discriminatie Heusden van ContourdeTwern. Afhankelijk van de situatie kunnen mensen ook terecht bij de politie of het College voor de Rechten van de Mens. Onderzoek toont aan dat slechts 3 procent van de discriminatie-ervaringen wordt gemeld bij een instantie die discriminatie registreert.¹ Mensen blijken het herkennen, benoemen en melden van discriminatie vaak lastig te vinden. Veel incidenten blijven daardoor buiten de registraties.

MEER MELDINGEN EN REGISTRATIES

In 2021 ontvingen de ADV's 290 meldingen over discriminatievoorvallen in Oost-Brabant. Dat is 25 procent meer dan in 2020. Deze stijging komt vooral door de vele meldingen die met de coronamaatregelen te maken hadden. Daarover is meer te lezen onder het kopje *Analyse*. Discriminatie op grond van herkomst werd het vaakst gemeld. De politie registreerde 384 incidenten waarbij discriminatie een rol speelde. ⁱ Dit is een stijging van 20 procent vergeleken met 2020. Het is niet duidelijk wat deze toename, die we op alle gronden zien, veroorzaakte. Landelijk steeg het aantal politieregistraties gemiddeld met 7 procent. De meeste politieregistraties gingen over de discriminatiegronden herkomst en seksuele gerichtheid.

COLLEGE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

Het College voor de Rechten van de Mens ontving uit Oost-Brabant 44 verzoeken om een oordeel, 6 meer dan in 2020. De verzoeken gingen het vaakst over discriminatie op grond van handicap, gevolgd door herkomst en levensovertuiging. Er waren in 2021 vooral veel verzoeken over arbeidsomstandigheden. Op basis van de gelijkebehandelingswetgeving kan het College beoordelen of er sprake was van discriminatie. Het College bracht over 6 zaken een oordeel uit, waarbij in 1 geval discriminatie werd vastgesteld.

Een coronatestlocatie, draaiende op zo'n 50 uitzendkrachten, wordt overgenomen door een particulier bedrijf. De medewerkers met een Nederlands klinkende achternaam ontvangen bericht dat het nieuwe bedrijf ze overneemt. De circa 15 medewerkers met een niet-Nederlandse achternaam horen niets. Als een medewerker het uitzendbureau hierop wijst, krijgt de groep van 15 te horen dat er een fout is gemaakt. Als ze willen blijven werken, moeten ze dat zelf aangeven.

HET JAAR 2021
CIJFERS
ANALYSE
SAMENWERKING

Download
bijlage alle
cijfers

DISCRIMINATIECIJFERS 2021 IN BEELD

ADV'S Totaal meldingen: 290 ⁱ

TOP 5 Discriminatiegrond

- 1 Herkomst, huidskleur
- 2 Niet-wettelijke gronden
- 3 Handicap/ziekte
- 4 Geslacht
- 5 Godsdienst

DISCRIMINATIEGRONDEN ⁱ

	STIJGING +58
	Niet-wettelijke gronden
	STIJGING +6
	Godsdienst
	STIJGING +6
	Seksuele gerichtheid

KLACHTBEHANDELING ⁱ

TOP 5 Discriminatie terrein

- 1 Arbeidsmarkt
- 2 Commerciële diensten
- 3 Collectieve voorzieningen
- 4 Onderwijs
- 5 Horeca/amusement

DISCRIMINATIETERREINEN ⁱ

	STIJGING +9
	Huisvesting
	STIJGING +8
	Onderwijs
	STIJGING +12
	Sport en recreatie

vijandige bejegening **71 X**

DISCRIMINATIEWIJZEN ⁱ

POLITIE Totaal incidenten: 384

TOP 5 Discriminatiegrond

- 1 Herkomst, huidskleur
- 2 Seksuele gerichtheid
- 3 Onbekend/overig
- 4 Antisemitisme
- 5 Godsdienst

DISCRIMINATIEGRONDEN ⁱ

	STIJGING +31
	Seksuele gerichtheid
	STIJGING +24
	Herkomst, huidskleur
	STIJGING +6
	Godsdienst

uitlating **217 X**

DISCRIMINATIEWIJZEN ⁱ

COLLEGE Verzoeken om een oordeel: 44

COLLEGE CIJFERS ⁱ

HET JAAR 2021

CIJFERS

ANALYSE

SAMENWERKING

EEN VERHAAL

ANALYSE GRONDEN

De meest voorkomende discriminatiegronden en enkele opvallende stijgers worden hieronder beschreven. Extra aandacht is er voor meldingen en registraties waarin de coronacrisis een rol speelde. De overheid nam in 2021 allerlei maatregelen om het virus terug te dringen. Sommige maatregelen leidden ertoe dat bepaalde groepen mensen zich gediscrimineerd voelden. Bij de ADV's kwamen vooral veel meldingen binnen over het coronatoegangsbewijs en over de mondkapjesplicht.

HERKOMST/HUIDSKLEUR

Net als andere jaren kwam discriminatie op grond van herkomst het meeste voor in de registraties. In 2021 ging 33 procent van de meldingen bij ADV's en 43 procent van de politieregistraties over deze grond. Vaak betrof het racistische uitingen en scheldpartijen, bijvoorbeeld tijdens conflicten met burens. 'Ga terug naar je eigen land', 'k*tt*rk' en 'zwartjoekel' zijn enkele uitspraken die mensen van burens te horen kregen. De politieregistraties tonen dat ook agenten en andere handhavers regelmatig racistisch werden uitgescholden. De ADV's kregen verder veel meldingen van mensen die zich ongelijk behandeld voelden door onder meer werkgevers, verhuurders, onderwijsinstellingen en de politie. Melders hadden bijvoorbeeld het idee dat zij vanwege hun herkomst

in winkels scherper in de gaten gehouden werden, of dat zij op hun werk minder kans maakten op een vast contract. Bij een deel van de meldingen en registraties was de discriminatie speciaal gericht op iemands donkere huidskleur. Zo werd tegen een meisje gezegd dat ze moest douchen om witter te worden. Een ander voorbeeld betreft een winkelmanager die geen donkere mensen achter de kassa wilde. Daarnaast zijn er enkele meldingen en registraties over discriminatie van vluchtelingen en van mensen met een Aziatische achtergrond. Iemand deed bijvoorbeeld aangifte bij de politie van telefoontjes met beledigende vragen als 'Mag ik sambal bij?' en 'Mag ik een frietje hond?'

CORONATOEGANGSBEWIJS

De ADV's kregen veel meldingen binnen van mensen met principiële bezwaren tegen coronavaccinaties en het in september 2021 ingevoerde coronatoegangsbewijs (QR-code). Ongevaccineerde melders voelden zich gediscrimineerd doordat zij zonder coronatoegangsbewijs geen toegang kregen tot horecagelegenheden, sportvoorzieningen en evenementen. Ook voelden ze zich op andere manieren buitengesloten. Er waren bijvoorbeeld meldingen over een voetbalkantine waar alleen gevaccineerden welkom waren en over een huisbaas die een ongevaccineerde huurder wilde uitzetten. 'Wel of geen vaccinatie' en 'wel of geen

Moeder en zoon willen lunchen in een lunchroom. De moeder kan vanwege haar medische aandoening geen mondkapje dragen en toont haar vrijstellingskaartje. De lunchroom houdt vol dat die kaart daar niet geldig is, omdat het geen openbare ruimte is en de zaak zelf de regels bepaalt. Zonder gegeten te hebben, moeten ze de zaak verlaten. Ze voelen zich erg gekleineerd, ook omdat de andere gasten het gesprek hebben kunnen volgen.

HET JAAR 2021

CIJFERS

ANALYSE

SAMENWERKING

EEN VERHAAL

ANALYSE VERVOLG

coronatoegangsbewijs' zijn geen gronden die vallen onder de gelijkebehandelingswetgeving of het strafrecht. We spreken daarom van 'niet-wettelijke gronden'. In 2020 waren er 19 meldingen over niet-wettelijke gronden. In 2021 waren dit er maar liefst 77.

HANDICAP/CHRONISCHE ZIEKTE

Na herkomst gingen ADV-meldingen het vaakst over discriminatie op grond van handicap of chronische ziekte (20 procent). In december 2020 stelde de overheid mondkapjes verplicht in openbare binnenruimtes. Deze verplichting gold niet voor mensen die om medische redenen geen mondkapje konden dragen. Toch ontvingen ADV's veel meldingen van mensen met een beperking die zonder mondkapje waren geweigerd of weggestuurd bij winkels en medische instellingen. Dit gebeurde ook als zij konden aantonen onder de uitzonderingsregeling te vallen. Melders schreven een ADV soms ook wat de ervaring met ze had gedaan. Zij gebruiken onder meer de woorden 'gekwetst', 'vernederd' en 'overstuurd' om hun gevoel te omschrijven. Ook de politie registreerde twee voorvallen waarbij mensen ondanks een doktersverklaring een winkel werden uitgezet. Verder ontvingen ADV's meldingen over voorvallen die niets met corona te maken hadden. Deze meldingen betroffen onder meer een onderwijsinstelling die onvoldoende rekening hield met de chronische ziekte

van een leerling en afwijzingen bij sollicitaties vanwege een ziekte of beperking.

SEKSUELE GERICHTHEID

Een op de drie politieregistraties ging over de grond seksuele gerichtheid. Meestal ging het om het uitschelden van agenten en andere handhavers voor 'homo'. De overzichten van politie en ADV's tonen echter ook verschillende voorvallen waarbij mensen nadrukkelijk vanwege hun seksuele gerichtheid werden bespot, bedreigd of mishandeld. Zo vonden in 2021 meerdere geweldsincidenten plaats op Brabantse mannenontmoetingsplekken. Verder werden bijvoorbeeld enkele homoseksuele en lesbische jongeren door leeftijdsgenoten lastiggevallen en uitgescholden.

GODSDIENST

Registraties over de grond godsdienst namen bij de ADV's en de politie toe. Deze gingen vooral over discriminatie van moslims. Een voorbeeld betreft een moslimgezin dat zich buitengesloten voelde door buurtgenoten. Als enige werden zij steeds niet uitgenodigd voor buurtfeesten. Soms kregen melders op hun werk nare opmerkingen over hun geloof. Een man meldde bijvoorbeeld dat zijn leidinggevende vervelende grappen en hatelijke opmerkingen maakte.

Twee jongens met een donkere huidskleur worden bij een uitgaansgelegenheid geweigerd, ook al tonen ze hun QR-code en identiteitsbewijs. De portier geeft aan dat er onlangs een vechtpartij is geweest en er daarom niemand uit hun woonplaats naar binnen mag. Ze zien echter hetzelfde gebeuren bij andere donkere bezoekers, ook uit heel andere gemeenten. De politie komt erbij. Na een gesprek met de eigenaar mogen de jongens alsnog naar binnen.

HET JAAR 2021

CIJFERS

ANALYSE

SAMENWERKING

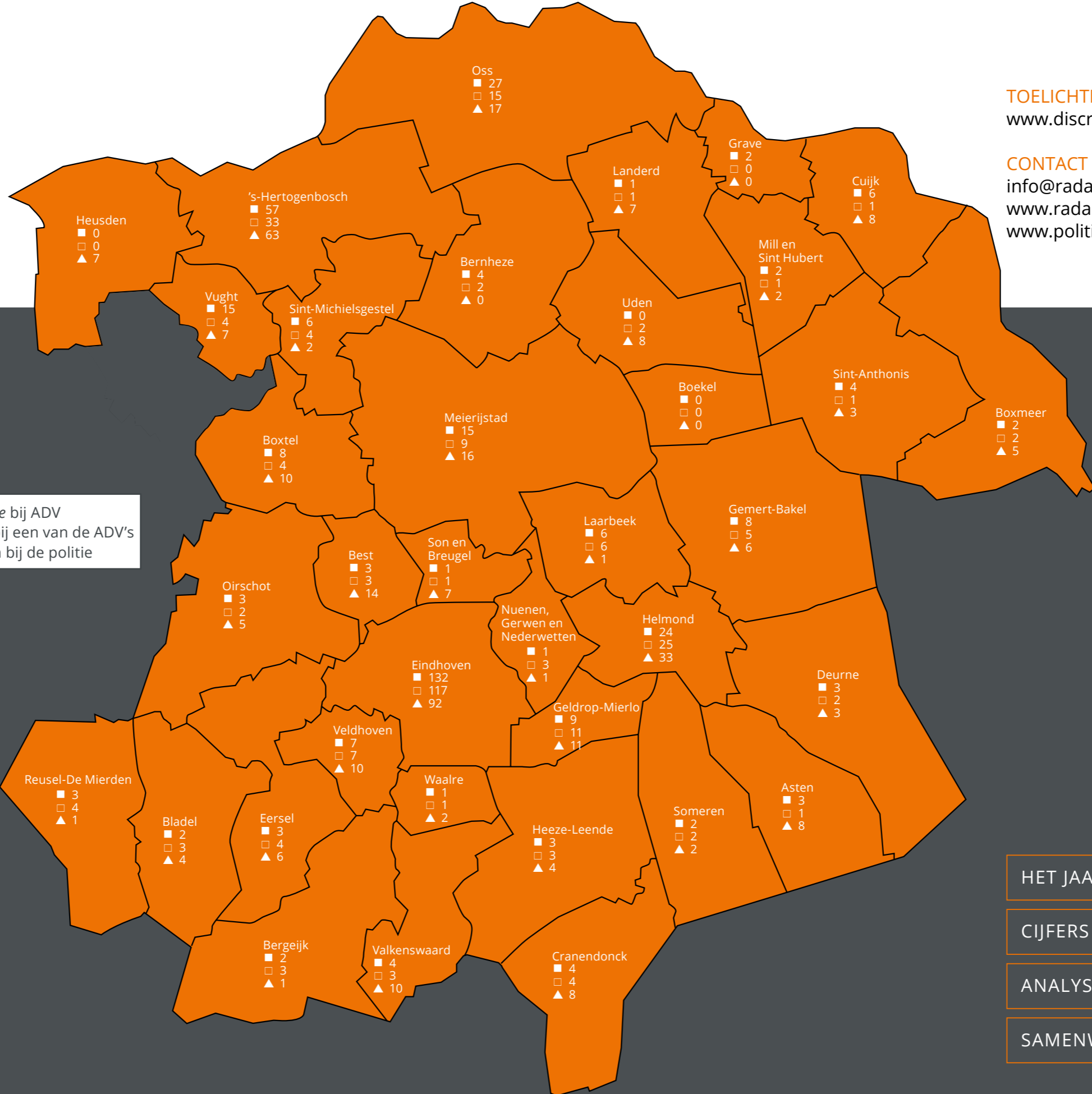

DE CIJFERS

TOELICHTING CIJFERS
www.discriminatie.nl/cijfers

CONTACT
info@radar.nl
www.radar.nl
www.politie.nl

■ Meldingen door *inwoner van de gemeente* bij ADV
 □ Meldingen over *voorval in de gemeente* bij een van de ADV's
 ▲ Geregistreerde discriminatie-incidenten bij de politie

- HET JAAR 2021
- CIJFERS
- ANALYSE
- SAMENWERKING

EEN VERHAAL

ANALYSE TERREINEN

De ADV's registreren op welk maatschappelijk terrein een discriminatievoorzval zich afspeelde. De politie registreert geen terreinen. Deze pagina belicht de meest gemelde terreinen en de grootste stijgers.

ARBEIDSMARKT

Bijna een kwart van de ADV-meldingen betrof arbeidsmarktdiscriminatie. Meldingen gingen vaak over werving en selectie. Een moslima kreeg bijvoorbeeld plots te horen dat een vacature al vervuld was, nadat de sollicitatiecommissie haar hoofddoek zag. Ook racistische opmerkingen van collega's of leidinggevenden werden regelmatig gemeld. Zo zei een leidinggevende bijvoorbeeld geen 'zwarte mensen' aan te nemen 'vanwege hun temperament'.

COMMERCIEËLE DIENSTVERLENING

Een op de vijf meldingen ging over discriminatie door winkels, vervoersbedrijven en andere commercieel dienstverleners. Vaak gingen deze over toegangswegering vanwege het niet kunnen dragen van een mondkapje. Andere meldingen kwamen bijvoorbeeld van een man die het oneerlijk vond dat hij meer moest betalen voor zijn autoverzekering toen hij 75 werd en van een transvrouw die door een energiebedrijf met haar vroegere mannen naam werd aangeschreven.

COLLECTIEVE VOORZIENINGEN

Op de derde plaats kwamen meldingen over ervaringen met zorgaanbieders en gemeentelijke instanties. Veelal ging het om het weren van mensen zonder mondkapje of coronatoegangsbewijs. Verder voelde een melder zich door een medische klachteninstantie gediscrimineerd omdat hij een klacht niet in het Engels mocht indienen. Iemand anders bleek te oud om gemeentesubsidie voor zonnepanelen te kunnen aanvragen.

ONDERWIJS

Het aantal meldingen over discriminatie in het onderwijs steeg ten opzichte van 2020. Ook op dit terrein vinden we verschillende corona-gerelateerde meldingen. Zo meldde een ouder dat zijn kinderen thuiszaten omdat de school hun doktersverklaring dat zij geen mondkapje konden dragen niet accepteerde. Ook mocht een ongevaccineerde leerling niet mee op schoolreis. Een andere melding ging over een school die volgens een ouder discriminatie-incidenten niet goed afhandelde.

HUISVESTING

Ook over huisvesting kwamen meer meldingen binnen. Melders voelden zich bijvoorbeeld gediscrimineerd vanwege hun afkomst, geslacht of burgerlijke staat bij het in aanmerking komen voor een huurwoning. Verder meldde een vluchtelinggezin dat de woningbouwvereniging hun woonklachten niet serieus nam. Zij vermoedden dat dit door hun afkomst kwam.

Een echtpaar schrijft zich in voor diverse nieuwbouwprojecten. Aanmeldformulieren vragen telkens naar hun nationaliteit en geboorteplaats. Hij is Nederlander maar geboren in Libanon. Zij heeft een Bosnische achtergrond. Ze ontvangen steeds afwijzingen, ook als ze binnen vijf minuten reageren op een aanbod. Een van de makelaars vragen zij naar de reden. 'Jullie wonen niet in deze gemeente', antwoordt deze. Hij kan niet uitleggen waarom naar nationaliteit en geboorteplaats wordt gevraagd.

HET JAAR 2021

CIJFERS

ANALYSE

SAMENWERKING

EEN VERHAAL

SAMENWERKING

Om discriminatie aan te pakken, is een goede samenwerking tussen ADV's, gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie noodzakelijk. De Nederlandse regering versterkte in 2021 de aanpak van discriminatie en racisme en richtte zich daarbij ook op de lokale 'ketenaanpak'.

VERSTERKEN KETENAANPAK

In Oost-Brabant en de andere politie-eenheden zijn de ADV's, politie en het OM de afgelopen jaren al steeds nauwer gaan samenwerken. Afspraken over die samenwerking hebben zij vastgelegd in een convenant. Een belangrijk onderdeel is het Regionaal Discriminatie Overleg (RDO). Meerdere malen per jaar bespreken de organisaties lopende meldingen en aangiftes, evenals de juiste opvolging daarvan. Verder is er een strategisch overleg over (beleids) ontwikkelingen. Daar nemen in sommige politie-eenheden ook gemeenten aan deel. Tussendoor wordt regelmatig informeel overlegd of helpt de ADV bijvoorbeeld mensen om aangifte te doen bij de politie. Om deze 'keten' van organisaties verder te versterken, zijn diverse ontwikkelingen in gang gezet. Samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de landelijke vereniging van ADV's (Discriminatie.nl) is het kabinet aan de slag gegaan met het verbeteren van

de positie, financiering en vindbaarheid van ADV's. Ook wordt onderzocht hoe de ADV's hun meldproces kunnen optimaliseren, zodat de meldingsbereidheid toeneemt. Bij de politie en het OM moeten verschillende initiatieven zorgen voor een nog betere herkenning en afhandeling van discriminatie-incidenten.^{2|3}

CENTRALE ROL GEMEENTEN

Gemeenten spelen een centrale rol in de aanpak van discriminatie. Zij zijn verplicht hun inwoners toegang te bieden tot een ADV en zij kunnen op lokaal niveau beleid voeren om burgers te beschermen tegen discriminatie.⁴ Steeds meer gemeenten nemen de aanpak van discriminatie serieus. Tegelijkertijd zijn er ook gemeenten die nog geen beleidsplan hebben om discriminatie te voorkomen en bestrijden. In kleinere gemeenten komt het regelmatig voor dat niemand bestuurlijk verantwoordelijk is.⁵ De regering wil samen met de VNG de behoeften en knelpunten van gemeenten peilen en bekijken hoe de gemeentelijke aanpak verbeterd kan worden.⁶ Er verschijnen handreikingen om gemeenteambtenaren hierbij te helpen.⁷ Daarnaast deed Rabin Baldewsingh, die als Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme een meerjarig nationaal actieprogramma opstelt, een oproep aan burgemeesters om zelf een actieve rol te spelen bij de aanpak van discriminatie in hun gemeente.⁸

Tijdens een protestmars besmeurt een grote groep demonstranten een moskee met ontlasting en urine. Op videobeelden is te zien hoe de demonstranten elkaar aanmoedigen om het terrein rond de moskee als toilet te gebruiken. Ook worden er beledigende teksten geroepen als 'jullie kutvol'. In de moskee zijn op dat moment meerdere gelovigen aanwezig, waaronder kinderen. Zij zien alles gebeuren.

COLOFON

BRONNEN

HET JAAR 2021

CIJFERS

ANALYSE

SAMENWERKING

